

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 23 april 2020
Datum GS-besluit : 7 juli 2020

Vragen nr. 53

Vragen van mevrouw **A.A.J. Jellema** (PvdA) over Baggerstort Museumhaven Willemsoord Den Helder

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 23 april 2020 door het lid van Provinciale Staten, mevrouw **A.A.J. Jellema** (PvdA), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Op de site van www.denhelderactueel.nl en in een artikel van het blad *Schuttevaer*, d.d. 20 april jl, is te lezen dat het bestuur en vrijwilligers van Stichting Museumhaven Willemsoord, te Den Helder, maar ook schippers en omwonenden van de haven, zich grote zorgen maken over de stort van (matig) vervuild slib in de Museumhaven.

Deze bagger wordt aangevoerd vanuit de Zaanstreek, van nabij de Wilhelminasluisen. De bagger, die macroscopisch vermengd is met grote stukken steen, beton, hout, autobanden en dergelijke (zie foto), wordt gezeefd en overgeslagen in de Kooyhaven, even ten zuiden van Den Helder, om daarna vervoerd te worden naar de Museumhaven en gestort.

Willemsoord en de Museumhaven zijn in het (recente) verleden, met mede-financiering van de Provincie Noord Holland, gerestaureerd. De grote sanering van eind 2012, begin 2013 was niet toereikend genoeg. De gemeente Den Helder geeft desgevraagd in een verklaring aan dat “de Museumhaven nog steeds een spoedlocatie is onder de Wet Bodemsanering, waarvan ten gevolge een aanvullend saneringsplan is gemaakt dat goedgekeurd is door de provincie Noord-Holland. En dat de gemeente Den Helder daarom de nog zwaar vervuilde bodem mag afdekken met een schonere laag”.

De zorgen van de Museumhaven en belanghebbenden in ogenschouw nemend, komt de fractie van PvdA-NH tot de volgende vragen aan het College van GS:

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1: Tijdens de restauratie van het complex Willemsoord (waartoe de Museumhaven behoort) heeft o.a. de Provincie 80 miljoen euro gesubsidieerd. Klopt het dat een deel van dit geld aan het saneren van de bodem en de restauratie van de waterbouwkundige werken is besteed?

Antwoord 1: Ja, op 25 mei 2011 heeft de provincie Noord-Holland een subsidie toegekend van € 944.000. Dit was specifiek voor de sanering van de waterbodembodem. Deze sanering bestond enkel uit het verwijderen van de verontreinigde baggerspecie.

Vraag 2: Zo ja, is de Provincie toen betrokken geweest bij de uiteindelijke resultaten van het saneren?

Antwoord 2: Ja, de provincie heeft, als bevoegd gezag Wet bodembescherming (Wbb), het verslag van de sanering beoordeeld.

Vraag 3: Klopt het dat na de sanering en restauratie de bodem van de Museumhaven op Willemsoord nog steeds zwaar verontreinigd is? En, als dat zo is, uit welke gevaarlijke stoffen bestaat deze verontreiniging dan? Wat is het risico op het uitlogen ervan naar het oppervlaktewater, mede in het licht van de Provinciale doelstellingen ten aanzien van de waterkwaliteit?

Antwoord 3: Ja, dat klopt.

Na afronding van de werkzaamheden bleek dat de waterbodembodem nog steeds verontreinigd was met koper, lood en kwik. Daarom voert de gemeente Den Helder een aanvullende sanering uit. De aanvullende sanering past een afdeklaag toe van circa 0,5 m. Deze voorziet in het isoleren van de verontreiniging. Dit voorkomt het risico op uitloging in het oppervlaktewater.

Vraag 4: Zijn er bij het afgeven van de omgevingsvergunning voor Willemsoord afspraken gemaakt over milieubeschermende maatregelen met betrekking tot het storten van (nieuwe, afdekkende) bagger in de Museumhaven van Den Helder?

Antwoord 4: Nee, er zijn geen afspraken gemaakt met betrekking tot het storten van nieuwe, afdekkende bagger. Toen duidelijk werd dat waterbodembodem na afronding van de sanering nog steeds vervuild was, is een nieuw saneringsplan ingediend door de gemeente Den Helder (3 april 2019) voor de extra afdeklaag. Hiermee heeft de provincie als bevoegd gezag in mei 2019 ingestemd.

Vraag 5: Is het college met ons van mening dat we deze toch al zwaar vervuilde bodem niet extra moeten vervuilen door óp reeds (sterk) vervuilde grond in deze Museumhaven, nógmaals vervuilde bagger te deponeren?

Antwoord 5: De afdeklaag wordt van zodanige kwaliteit dat aan de wettelijke milieueisen voor dit watervak wordt voldaan.

Vraag 6: Bij het zeven van het (macroscopisch) verontreinigde slib blijft veel grof restmateriaal achter. Weet het college van GS wat er gebeurt met dit restmateriaal?

Antwoord 6: Ja, het wordt afgevoerd naar een gecertificeerd verwerker.

Vraag 7: In november 2019 is de nieuwe stikstofnorm vastgesteld. Voldoen het transport van het verontreinigde slib van Zaandam naar Den Helder aan deze norm?

Antwoord 7: Het is niet duidelijk of het transport van het slib van Zaandam naar Den Helder aan de stikstofnorm voldoet. De gemeente heeft het transport niet aangeboden voor toetsing aan de Wet Natuurbescherming. In bijlage 1 vindt u een toelichting van de gemeente Den Helder.

Vraag 8: Voldoet het storten van het verontreinigde slib in de Museumhaven aan de PFAS- en PFOS-normen?

Antwoord 8: De bagger uit de Wilhelminasluisen en omgeving in Zaandam blijkt grotendeels niet verontreinigd met PFAS. De gehalten aan poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS), waar perfluorooctaansulfonzuur (PFOS) onder valt, zijn bijna allemaal beneden de bepalingsgrens van 0,1 µg/kg ds gemeten. In één deelvak worden twee PFAS verbindingen licht verhoogd aangetoond 0,11 µg/kg en 0,13 µg/kg. Het bevoegd gezag voor de beoordeling van deze toepassing is Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). HHNK is hiermee akkoord gegaan. De baggerspecie wordt namelijk toegepast in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam. Hierdoor wordt het watersysteem als geheel niet slechter als bagger daarbinnen wordt verplaatst. Hiermee wordt voldaan aan de geactualiseerde versie van het "tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie" van 29 november 2019 van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Hierin is gesteld dat voor het toepassen van baggerspecie in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam of stroomafwaarts gelegen aansluitende oppervlaktewaterlichamen (verspreiden) niet leidt tot verslechtering van de bestaande kwaliteit van de waterbodem of van de waterkwaliteit.

Bijlage 1

Toelichting van de gemeente Den Helder op vraag 7.

Vraag 7: In november 2019 is de nieuwe stikstofnorm vastgesteld. Voldoen het transport van het verontreinigde slib van Zaandam naar Den Helder aan deze norm?

Toelichting bij antwoord 7:

Voorafgaand aan de sanering is in opdracht van de gemeente Den Helder door Antea Group een saneringsplan opgesteld (15 maart 2018). In vervolg hierop is door Infrasoil een plan van aanpak opgesteld (29 maart 2019). De documenten zijn namens de gemeente ingediend bij Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en maken daarmee onderdeel uit van de vergunningaanvraag die namens de gemeente Den Helder is ingediend op 3 april 2019. Het plan van aanpak kent twee fases, namelijk het ontgraven van materiaal uit het Dokkanaal en het opvullen van de verdiepte delen van de museumhaven (fase één) en de onderhavige afdekking van de bodem in de museumhaven (fase twee). Fase één is in opdracht van Willemsoord B.V. uitgevoerd en fase twee in opdracht van de gemeente Den Helder. Voor beide fases is de milieukundige begeleiding belegd bij Antea Group en ligt het formele toezicht bij Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (namens de provincie Noord-Holland, bevoegd gezag).

Op 7 mei 2019 heeft de gemeente vergunning gekregen van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, namens de provincie Noord-Holland, voor het uitvoeren van werkzaamheden. Na de vergunningverlening heeft Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 geoordeeld dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in heel Nederland niet langer als basis voor de toestemming van activiteiten gebruikt mag worden.

In het derde kwartaal van 2019 zijn de werkzaamheden voor de eerste fase uitgevoerd. In april 2020 kwam een geschikte partij bagger beschikbaar voor de uitvoering van de tweede fase. De gebruikelijke meldingen voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn op 23 maart 2020 gedaan bij Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, zodat op 1 april 2020 gestart kon worden met de uitvoering van de werkzaamheden. Dat door de beperkingen als gevolg van de uitspraak van de Raad van State mogelijk een onderzoek naar stikstofdepositie moest worden uitgevoerd, was toen onduidelijk en is noch door de omgevingsdienst, provincie of gemeente op dat moment gesignaleerd. Voor de gemeente was dat pas het moment dat de provincie hierover begin mei nadere vragen stelde naar aanleiding van statenvragen.

De gemeente onderzoekt nu welke consequenties de stikstofnormen voor andere vergunningtrajecten binnen onze gemeente hebben. Gelet op de toekomstige (bagger)werkzaamheden die nog uitgevoerd zullen worden in de haven zullen wij uiteraard ook contact houden met Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.